

Chambre des Représentants

SESSION 1964-1965

8 AVRIL 1965.

PROPOSITION DE LOI

relative aux pensions à la police judiciaire.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le régime des pensions à la police judiciaire est régi par la loi du 15 mai 1920, axée elle-même sur la loi générale sur les pensions civiles et ecclésiastiques du 21 juillet 1844.

Il s'impose actuellement de légiférer à nouveau, compte tenu de certains éléments dont l'importance ne semble pas avoir été suffisamment prise en considération.

Il faut considérer tout d'abord une anomalie relative à la situation des membres des laboratoires de police scientifique; ceux-ci étaient à l'origine, des officiers et agents judiciaires. Le 3 avril 1925, un arrêté royal créa le cadre des agents techniques portant les titres de chefs de laboratoires et d'opérateurs. Cet arrêté n'a fait que changer l'appellation des fonctions. Personne ne conteste le caractère actif des fonctions du personnel des laboratoires, dont les membres ont la qualité d'officiers ou d'agents judiciaires: ils sont armés comme leur collègues et leurs traitements sont identiques; ils sont astreints à des déplacements de jour et de nuit, sur les lieux des crimes et des délits. Dans certaines brigades où ils étaient trop peu nombreux, ils ont été renforcés par des agents judiciaires. En Allemagne, en France, en Suisse, en Hollande, en Angleterre, les membres des laboratoires sont des inspecteurs judiciaires techniciens. Dans une brigade judiciaire, le laboratoire constitue une section identique aux autres.

La loi du 15 mai 1920 accorde le bénéfice du calcul des pensions en cinquantièmes par années prestées, aux officiers et agents judiciaires. S'en tenant au texte de cette loi, la Cour des Comptes refuse l'application des cinquantièmes aux membres des laboratoires, qui sont pensionnés sur la base de soixantièmes. C'est une iniquité à laquelle il importe de mettre fin. Un très petit nombre d'agents sont visés par cette intervention; il n'existe pas à l'heure actuelle 10 membres des laboratoires pensionnés.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1964-1965

8 APRIL 1965.

WETSVOORSTEL

betreffende de pensioenregeling
bij de gerechtelijke politie.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De pensioenregeling bij de gerechtelijke politie valt onder de wet van 15 mei 1940, die steunt op de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen.

Er dient thans in nieuwe wetsbepalingen te worden voorzien in verband met bepaalde gegevens waarvan het belang niet voldoende in aanmerking schijnt te zijn genomen.

Er zij vooreerst gewezen op een anomalie in verband met de toestand van de leden van de laboratoria voor wetenschappelijke politie; oorspronkelijk waren die gerechtelijke officieren en agenten. Op 3 april 1925 is bij koninklijk besluit het kader van de technische agenten met de titels van hoofden van laboratoria en operateurs opgericht. Door dit besluit is alleen maar de benaming van de functies gewijzigd. Niemand betwist het feit dat de functies van het personeel van de laboratoria, waarvan de leden gerechtelijke officieren of agenten zijn, als werkelijke dienst worden beschouwd; die personeelsleden zijn gewapend evenals hun collega's en zij hebben dezelfde wedden; zij zijn ertoe gehouden zich bij dag en bij nacht te begeven naar de plaatsen van de misdaden en de misdrijven. In sommige brigades is hun te gering aantal versterkt door gerechtelijke agenten. In Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, Nederland en Groot-Brittannië zijn de leden van de laboratoria gerechtelijk technische inspecteurs. In een gerechtelijke brigade is het laboratorium een afdeling zoals de andere.

Bij de wet van 15 mei 1920 is het voordeel van de berekening van het pensioen in een aantal vijftigste per jaar dienst toegekend aan de gerechtelijke officieren en agenten. Het Rekenhof houdt zich de wettekst en weigert de toepassing van het aantal vijftigste aan de leden van de laboratoria; deze worden op pensioen gesteld op basis van een aantal zestigsten. Aan die onrechtvaardigheid dient een einde te worden gemaakt. De door ons beoogde maatregel zou slechts voor een zeer gering aantal personeelsleden gelden; er zijn op dit ogenblik geen tien gepensioneerd personeelsleden van de laboratoria.

Dans les textes qui vont suivre, l'appellation « officiers judiciaires » et « agents judiciaires » comprendra « les chefs de laboratoire dans la première catégorie, et les opérateurs de laboratoire dans la seconde ». Par « membres de la police judiciaire », il faut comprendre l'ensemble des deux catégories.

* * *

L'âge de la mise à la retraite des membres de la police judiciaire doit être ramené de 65 à 60 ans. Des arguments sérieux justifient cette revendication :

1. Tous les services de sécurité (ce terme étant pris au sens large) ou de police voient leurs membres bénéficier d'un régime préférentiel de pensions par rapport aux fonctionnaires et agents de l'état, employés du secteur public ou privé, et ouvriers; les gendarmes, les militaires, les pompiers, les policiers communaux sont dans ce cas. La loi unique a, d'une manière générale, tendu à unifier les divers régimes ou a abrogé des réglementations qui pouvaient être considérées comme excessives. C'est ainsi que les gendarmes recrutés après l'application de la loi unique ne peuvent plus obtenir la mise à la pension après 20 ans de service, comme c'était le cas antérieurement; ils doivent maintenant être âgés de 56 ans. Cet âge est porté à 60 ans pour les policiers communaux, les pompiers et les gardes champêtres ainsi que les brigadiers, en vertu de l'arrêté royal du 17 février 1961 pris en fonction de la loi unique. L'âge de la mise à la retraite des militaires dépend du grade et de l'arme, mais cet âge reste préférentiel.

2. Les considérations qui accordent un régime de faveur à ces catégories sont identiques à celles dont la P. J. peut se prévaloir. Il est indéniable que la police judiciaire est un service de sécurité, ce qui signifie que ses membres sont astreints à des prestations dont la durée et l'urgence requièrent une santé physique, nerveuse et morale très solide. Les membres de la P. J. doivent subir un examen-concours qui comporte des épreuves physiques; c'est une preuve qu'on exige d'eux davantage que de la part des candidats à des postes administratifs. Le service de la P. J. est un service très actif. Voyons ce qu'en disait M. le député Nossent le 22 mars 1956 lors de la discussion du budget de la Justice à la Chambre: « ... En effet, la police judiciaire, près des parquets joue un rôle très important dans la lutte contre la criminalité, grâce à l'excellente organisation de ses services et à la valeur intellectuelle et la formation professionnelle de ses membres de tous grades. Les conditions dans lesquelles la police judiciaire doit opérer ne permettent guère de la comparer aux autres services de l'Etat ou des communes. Il importe de garantir la sécurité de la société, ce qui exige des mesures d'une nature et d'une ampleur particulières; or, on ne conçoit pas que cet objectif puisse être atteint sans un effort exceptionnel de ceux qui sont chargés de veiller à cette sécurité ».

3. La situation de la P. J. est assez singulière, sinon unique dans l'appareil administratif et judiciaire de la Belgique; un « considérant » de l'arrêté royal du 29 mars 1951 stipule en effet: « Considérant que l'arrêté royal du 2 octobre 1937, portant statut des agents de l'Etat, n'est pas applicable aux officiers et agents judiciaires près les parquets, et que ceux-ci n'appartiennent pas au cadre du personnel du Ministère de la Justice »; ce texte est clair: les membres de

In de hierna volgende teksten zijn onder de benamingen « gerechtelijke officieren » de laboratoriumchefs en onder de « gerechtelijke agenten » ook de laboratoriumoperateurs begrepen. Onder « leden van de gerechtelijke politie » dienen al de personeelsleden van de twee categorieën te worden verstaan.

* * *

De leeftijd voor de oppensioenstelling van de leden van de gerechtelijke politie dient van 65 op 60 jaar te worden gebracht. Er zijn ernstige argumenten die pleiten voor deze eis:

1. In alle veiligheidsdiensten (in de ruime zin van dit woord) en politiediensten genieten de leden een pensioenstelsel dat veel voordeliger is dan dat van de ambtenaren en personeelsleden van de Staat, van de werknemers in overheidsdienst en in de particuliere sector en van de arbeiders; de rijkswachters, militairen, brandweerlieden en gemeentelijke politieagenten verkeren in dit geval. De eenheidswet heeft, als algemene regel, de verschillende stelsel eenvoudig willen maken of heeft de reglementeringen afgeschaft die als buitensporig konden worden beschouwd. Zo kunnen b.v. de rijkswachters, die aangeworven werden na het van kracht worden van de eenheidswet, niet meer zoals vroeger hun oppensioenstelling na 20 jaar dienst bekomen; thans moeten zij 56 jaar oud zijn. Die leeftijd wordt, op grond van het koninklijk besluit van 17 februari 1961, genomen ter uitvoering van de eenheidswet, op 60 jaar gebracht voor de gemeentelijke politieagenten, de brandweerlieden en de veldwachters evenals voor de brigadiers. De leeftijd voor de oppensioenstelling van de militairen hangt af van de graad en het wapen, doch hievoor geldt nog steeds een gunstregeling.

2. De overwegingen op grond waarvan een gunstregeling verleend wordt aan die categorieën, zijn dezelfde als die welke de gerechtelijke politie kan invoeren. Het valt niet te loochenen dat de gerechtelijke politie een veiligheidsdienst is; dit brengt met zich dat de leden ervan gehouden zijn tot langdurige en dringende dienstprestaties die een stevige fysieke, psychische en morele gezondheid vergen. De leden van de gerechtelijke politie moeten een vergelijkend examen afleggen, dat lichaamlijke proeven omvat; dit bewijst dat van hen meer geëist wordt dan van kandidaten voor administratieve betrekkingen. De dienst van de G. P. is een zeer actieve dienst. Naar aanleiding van de bespreking van de begroting van Justitie in de Kamer zei de heer Nossent hierover op 22 maart 1956 het volgende: « De gerechtelijke politie bij de parketten speelt inderdaad een zeer belangrijke rol in de strijd tegen de criminaliteit, dank zij de uitstekende organisatie van haar diensten en de intellectuele en professionele waarde van haar leden in alle graden. Gezien de omstandigheden, waarin de gerechtelijke politie moet werken, kan zij moeilijk vergeleken worden met de andere diensten van de Staat of van de gemeenten. Het komt er op aan de veiligheid van de gemeenschap te waarborgen; daartoe zijn maatregelen van uitzonderlijke aard en omvang vereist; nu is het ondenkbaar dat dit doel bereikt wordt zonder een uitzonderlijke inspanning van degenen die over die veiligheid moeten waken. »

3. In het Belgisch administratief en gerechtelijk apparaat verkeert de gerechtelijke politie in een eigenaardige, ja zelfs in een unieke toestand; een considerans van het koninklijk besluit van 29 maart 1951 luidt inderdaad: « Overwegende dat het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende statuut van het Rijkspersoneel niet van toepassing is op de gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten, dat deze niet behoren tot het kader van het personeel van

la P. J. ne sont pas des « administratifs ». On n'en doutait d'ailleurs pas. Les membres de la P. J. ne font pas non plus partie de l'ordre judiciaire. Cette position indéfinie leur a valu, généralement, les désavantages des deux catégories, sans en obtenir toujours, ni totalement, les bénéfices.

4. Compte tenu du protocole d'accord intervenu en octobre 1964 entre le Gouvernement (MM. les Ministres Gilson, Leburton, Spinoy, Anseele et Deruelles) et les syndicats, et dont le point 6, intitulé « Accidents de travail, accidents sur le chemin du travail et maladies professionnelles » déclare que les agents des services publics bénéficieront d'avantages s'inspirant de la législation sociale en la matière. Les mesures d'exécution entreront en vigueur le plus tôt possible. Un projet de loi sera déposé incessamment et il ne nous a pas paru opportun de demander une intervention législative *actuellement*. Nous y reviendrons plus tard si la nécessité s'en fait sentir; il nous paraît indéniable que les arguments soulevés plus haut sont également valables pour une réglementation particulière relative aux accidents du travail et aux maladies professionnelles des membres de la P. J.

5. Ceux-ci sont environ 600 pour tout le pays. Leurs collègues des autres pays sont pensionnés à un âge moins élevé: 60 ans en Allemagne, avec une prime de départ; 55 ans en France, même pour des commissaires divisionnaires, 60 ans en Hollande. Il ne semble pas qu'il existe un seul pays où les policiers soient mis à la retraite à 65 ans. Il faut dire ici que l'âge moyen des brigades judiciaires reste beaucoup trop élevé, malgré l'entrée récente d'éléments jeunes. Les policiers qui ne sont plus aptes à remplir leurs missions constituent une charge pour le service qui les emploie. Il faut répéter ce qu'en disait M. Louwage, Commissaire général honoraire aux Délégations Judiciaires, dont l'autorité et la compétence ne peuvent être mises en doute :

« Les membres de la police judiciaire âgés de plus de 60 ans ne sont plus aptes à remplir les prestations que leur imposent les services actifs. Le maintien de ces agents en fonction constitue un gaspillage des deniers de l'Etat. »

6. La Commission Paritaire Consultative Syndicale, présidée par un magistrat de la Cour de cassation et composée de hauts magistrats et de représentants des syndicats, a admis à l'unanimité qu'un abaissement de l'âge de la mise à la retraite s'imposait.

* * *

Les éloges décernés chaque année au Parlement par des Sénateurs ou Députés de tous les partis doivent se concrétiser: il importe de marquer notre sollicitude vis-à-vis d'un très petit nombre d'agents dont la carrière est dangereuse et nerveusement épuisante. A une époque où, hélas, une recrudescence de la criminalité de violence est indéniable et exige une répression dynamique et constante, nous devons nous faire un devoir de rajeunir les cadres de la police judiciaire.

het Ministerie van Justitie»; die tekst is duidelijk: de leden van de gerechtelijke politie zijn geen administratieve krachten: daar zal trouwens niemand zich over verwonderen. De leden van de gerechtelijke politie maken ook geen deel uit van de gerechtelijke orde. In die onduidelijke toestand vielen hun meestal de nadelen van elk der twee categorieën te beurt, zonder dat zij daarom altijd, of volledig, de voordelen van die twee statuten bekwamen.

4. Gelet op het protocol van overeenkomst dat in oktober 1964 werd ondertekend door de Regering (de Ministers Gilson, Leburton, Spinoy, Anseele en Desruelles) en de vakverenigingen — in punt 6 daarvan wordt onder de titel « Werkongevallen, ongevallen op de weg van en naar het werk en beroepsziekten » het volgende verklaard: « Het personeel van de overheidsdiensten zal voordelen genieten zoals die bepaald in de sociale wetgeving ter zake. De uitvoeringsmaatregelen zullen ten spoedigste van kracht worden. Een wetsontwerp zal eerlang worden ingediend » — achten wij het niet gepast op dit ogenblik om een optreden van de wetgever te verzoeken. Wij zullen daarop later terugkomen indien dit nodig blijkt; wij menen dat het onbetwistbaar is dat de hiervoren aangehaalde argumenten ook gelden voor een bijzondere regeling betreffende de werkongevallen en beroepsziekten van de leden van de gerechtelijke politie.

5. Dezen zijn ongeveer met 600 voor het ganse land. In de andere landen worden hun collega's op een jongere leeftijd op pensioen gesteld: 60 jaar in Duitsland, met een premie bij vertrek; 55 jaar in Frankrijk, zelfs voor de « commissaires divisionnaires »; 60 jaar in Nederland. Er blijkt geen enkel ander land te bestaan waar de politie-beambten op 65jarige leeftijd op pensioen worden gesteld. Er zij in dit verband op gewezen dat de gemiddelde leeftijd der gerechtelijke brigades veel te hoog ligt, ondanks de recente aanwerving van jongere elementen. De politiebeambten die niet meer geschikt zijn om hun opdrachten te vervullen, zijn een last voor de diensten waarin zij tewerkgesteld zijn. Men moet bevestigen wat in dit verband werd gezegd door de heer Louwage, ere-commissaris-generaal voor gerechtelijke opdrachten, wiens gezag en bevoegdheid niet kunnen worden betwist.

« De leden van de gerechtelijke politie boven 60 jaar zijn niet langer geschikt om de door de actieve diensten vereiste opdrachten te vervullen. Door die ambtenaren in functie te behouden, wordt het geld van de Staat verspild. »

6. Het paritair comité voor syndicaal advies, dat voorgezeten wordt door een magistraat van het Hof van cassatie en samengesteld is uit hoge magistraten en uit vertegenwoordigers van de vakverenigingen, heeft eenparig erkend dat de pensioengerechtigde leeftijd moet worden verlaagd.

* * *

De lofbetuigingen die Senatoren en Volksvertegenwoordigers van alle partijen telkenjare in het Parlement uitspreken, dienen in daden te worden omgezet: wij dienen te zorgen voor een zeer klein aantal personeelsleden, wier loopbaan vol gevaren en zenuwslopend is. In een periode, waarin de misdadigheid met geweldpleging jammer genoeg kennelijk toeneemt, zodat een krachtdadige en voortdurende bestraffing vereist is, hebben wij tot plicht de kaders van de gerechtelijke politie te verjongen.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Sans préjudice, à l'application de la loi du 21 juillet 1844 et à celle du 15 mai 1920, les officiers et agents judiciaires seront mis à la pension, à l'âge de 60 ans, pourvu qu'ils comptent 30 années de service admissibles.

Art. 2.

La pension se compte pour les officiers judiciaires y compris les chefs de laboratoires — et les agents judiciaires y compris les opérateurs de laboratoire —, en cinquantièmes par années de service prestées. Elle est établie sur le traitement moyen des cinq dernières années de service.

Art. 3.

Les dispositions qui précèdent sont valables pour les chefs de laboratoires et les opérateurs de laboratoires, qui bénéficient déjà de la pension.

Art. 4.

La présente loi est en vigueur le premier jour du mois qui suit sa publication au *Moniteur belge*.

1er avril 1965.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Onverminderd de toepassing van de wet van 21 juli 1844 en van de wet van 15 mei 1920, worden de gerechtelijke officieren en agenten op pensioen gesteld op de leeftijd van 60 jaar voor zover zij 30 in aanmerking komende jaren dienst tellen.

Art. 2.

Het pensioen wordt voor de gerechtelijke officieren — de laboratoriumchefs inbegrepen — en de gerechtelijke agenten — de laboratoriumoperateurs inbegrepen — berekend naar rata van 1/50^e per gepresteerd dienstjaar. Het wordt vastgesteld op grond van de gemiddelde wedde van de laatste vijf dienstjaren.

Art. 3.

Voorgaande bepalingen zijn van toepassing op de laboratoriumchefs en op de laboratoriumoperateurs die reeds hun pensioen genieten.

Art. 4.

Deze wet wordt van kracht de eerste dag van de maand na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

1 april 1965.

E.-E. JEUNEHOMME,
P. DELFORGE,
W. DE CLERCQ,
G. MUNDELEER,
M. PIRON,
A. DE WINTER.